

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.419.010.05.2019

Pani
Małgorzata Tolak
Dyrektor
Szkoły Podstawowej w Żabim Rogu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/004 – Realizacja Programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa im. Ireny Kwinto w Żabim Rogu (w dalszej treści: Szkoła)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Tolak, dyrektor od 1 września 2017 r. (w dalszej treści: Dyrektor). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Pani Barbara Wiktorzak (dyrektor od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2017 r.)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystanie przez Szkołę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do 18 czerwca 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Andrzej Zysk, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LOL/69/2019 z 17 maja 2019 r. (akta kontroli str.1-3)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Szkole wykorzystywano Ogólnopolską Sieć Edukacyjną (dalej: OSE). Zapewniła ona Szkole szerokopasmowy dostęp do sieci Internet, przyczyniając się do podnoszenia poziomu kompetencji cyfrowych uczniów i wspomagania procesu kształcenia poprzez wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Szkoła była przygotowana pod względem infrastrukturalnym do uruchomienia sieci OSE i zapewniła bezpieczne korzystanie z jej zasobów. Urządzenia przekazane Szkole były prawidłowo odebrane, wykorzystywane i zabezpieczone przez dostępem osób nieupoważnionych.

Nauczyciele wykorzystywali cyfrowe materiały edukacyjne w procesie dydaktycznym realizowanym na wszystkich poziomach nauczania. W Szkole przeprowadzono szkolenia związane z wykorzystywaniem materiałów cyfrowych. Nauczyciele podnosili swoje kompetencje technologiczne również w ramach zewnętrznych szkoleń w zakresie wykorzystania technik informacyjnych, w tym dotyczących bezpiecznego korzystania z sieci Internet.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Szkołę podłączono do OSE w dniu 2 stycznia 2019 r. Umowę o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w OSE z Operatorem OSE, tj. z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym (dalej: NASK), Szkoła zawarła 19 października 2019 r.

(akta kontroli str.4-35)
2. Przedstawiciele NASK zainstalowali w Szkole CPE, tj. urządzenie dostarczające usługi sieciowe do sieci lokalnej oraz przełącznik sieciowy (Switch) łączący

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489., dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

segmenty sieci komputerowej. Zainstalowali też urządzenie AP WLAN (Access Point WLAN) - element infrastruktury bezprzewodowej. Urządzenia zainstalowano zgodnie z ustalonym projektem (Koncepcją).

W dniu 2 stycznia 2019 r., tj. w dniu podłączenia Szkoły do OSE, na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, Szkoła przyjęła ww. sprzęt w użytkowanie. Ze strony Szkoły protokoły podpisała Dyrektor Szkoły, a ze strony OSE przedstawiciele WASKO S.A. - upoważnionego podwykonawcy. W protokole zdawczo-odbiorczym instalacji i urządzeń oraz w dokumentacji powykonawczej wskazano producenta, model, numer seryjny i numer inwentarzowy NASK tylko dla przełącznika sieciowego. Nie wyszczególniono informacji identyfikujących urządzenia CPE i Access Point.

(akta kontroli str.36-85)

3. Uruchomienie usług OSE nie wymagało ze strony Szkoły przeprowadzenia prac adaptacyjnych. Przed podłączeniem OSE w Szkole działała lokalna sieć komputerowa (LAN). Szkoła, według stanu na 25 maja 2019 r., posiadała 58 komputerów (wszystkie podłączone do OSE, w tym 55 dla celów dydaktycznych i 3 do dyspozycji administracji Szkoły). Z 55 komputerów przeznaczonych do celów dydaktycznych, 19 (w tym 15 laptopów i 4 stacjonarne) znajdowało się w dyspozycji nauczycieli, a 36 użytkowanych było przez uczniów. Komputery przeznaczone dla uczniów rozmieszczono w dwóch pracowniach komputerowych (w jednej 11 stacjonarnych i w drugiej 15, w tym 12 stacjonarnych i 3 laptopy) oraz w pracowni języków obcych (10 tabletów).

Według wyjaśnień Dyrektor Szkoły posiadane komputery oraz dostarczana w ramach OSE przepustowość łącza internetowego (100 Mb/s) zabezpieczyły potrzeby szkoły. Mając jednak świadomość konieczności ciągłej modernizacji sprzętu komputerowego, Szkoła ubiegała się o pozyskanie w tym celu funduszy unijnych w ramach Projektu „Cyfrowa szkoła”. Niestety wniosek Szkoły został odrzucony. Obecnie Szkoła jest na etapie przygotowań do nowego projektu unijnego, z którego stara się uzyskać 25 nowych komputerów.

Posiadane okablowanie sieci komputerowej w Szkole nie objęło wszystkich sal lekcyjnych, w związku z tym w tych pomieszczeniach wykorzystywana jest sieć bezprzewodowa. Pomimo stosowania wzmacniaczy nie zawsze odbierany sygnał był wystarczający. W bieżącym roku z budżetu Gminy Morąg (organu prowadzącego) Szkoła otrzymała kwotę 12 tysięcy złotych na okablowanie pozostałych pomieszczeń. Zadanie to będzie wykonane w ramach remontu budynku Szkoły, który zaplanowany jest do przeprowadzenia do końca roku.

(akta kontroli str.86-132)

4. Uruchamiając w dniu 2 stycznia 2019 r. sieć OSE w Szkole upoważnieni przedstawiciele NASK przeprowadzili test prędkości łącza, sprawdzili dostępność poczty, dziennika elektronicznego i kilku innych stron internetowych oraz poinformowali Dyrektor Szkoły o sposobie zainstalowania certyfikatów SSL pobieranych ze strony <https://certyfikat.ose.gov.pl>. Natomiast Szkoła nie otrzymała od Operatora OSE żadnych materiałów szkoleniowych w formie papierowej.

(akta kontroli str.133-135)

5. Bezpieczeństwo sieci OSE w Szkole zapewniają certyfikaty OSE PLUS, które zainstalowano na każdym komputerze korzystającym z tej sieci. Ponadto Szkoła posiada licencję programu antywirusowego do wykorzystania na 100 komputerach.

(akta kontroli str.136-144)

6. Technicznym Reprezentantem Szkoły jest Dyrektor Szkoły, natomiast do pełnienia funkcji Koordynatora OSE w Szkole Dyrektor Szkoły wyznaczyła nauczycielkę informatyki.

Przepustowość sieci OSE jest zdaniem Dyrektora Szkoły wystarczająca.

W czasie od podłączenia sieci OSE w Szkole zdarzyła się jedna awaria (brak dostępu do sieci) na początku jej funkcjonowania 8 lutego 2019 r. (piątek) i została tego samego dnia telefonicznie i mailowo o godz. 16.35 zgłoszona do NASK. Upoważniony przez NASK przedstawiciel firmy WASKO w dniu 11 lutego 2019 r. o godz. 12.00 usterkę usunął. Usunięcie usterki nastąpiło zatem w czasie zgodnym z zagwarantowanym w zał. 6 do umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (28 godzin roboczych). Z wyjaśnień Dyrektor Szkoły wynika, że innych usterek nie odnotowano.

W trakcie kontroli NIK wykonano pomiar szybkości łącza w dniach 27, 28, 29, 30, 31 maja oraz 1 i 4 czerwca 2019 r. W pomiarach tych odnotowano szybkość pobierania od 92,64 Mb/s do 97,11 Mb/s.

(akta kontroli str.145-156)

7. Zatrudnieni w Szkole nauczyciele korzystają z możliwości sieci OSE z komputerów rozmieszczonych w poszczególnych salach lekcyjnych, w pokoju nauczycielskim, jak również poprzez dostęp do Internetu na prywatne urządzenia mobilne.

Uczniowie natomiast, zgodnie z regulaminem pracowni komputerowej, mogą w Szkole korzystać z sieci tylko poprzez komputery szkolne w czasie lekcji pod nadzorem nauczyciela. W myśl postanowień Statutu Szkoły uczniowie nie mogą w czasie pobytu w Szkole używać telefonów komórkowych.

(akta kontroli str.157-164)

8. Szkoła była informowana przez MEN Kuratorium i organ prowadzący o możliwości przyłączenia do OSE, która jak zapowiadano umożliwi korzystanie z bezpłatnego szybkiego szerokopasmowego Internetu. Natomiast od żadnej z ww. instytucji Szkoła nie otrzymała informacji o możliwości wykorzystania sieci OSE w procesie edukacyjnym poprzez wykorzystanie cyfrowych materiałów edukacyjnych zamieszczonych na takich stronach internetowych, jak <https://akademia.nask.pl/> i <https://it-szkola.edu.pl/>.

Na przykładzie danych z miesiąca marca 2019 r. stwierdzono, że w Szkole korzystano z cyfrowych materiałów edukacyjnych na lekcjach prowadzonych we wszystkich oddziałach. Były to przykładowo: edukacyjne narzędzia diagnostyczne, oprogramowania multimedialne do podręczników, gry na tablicę interaktywną do nauki języków obcych, filmy edukacyjne, lektury, prezentacje multimedialne, materiały wydawnictw służące przygotowaniu zadań dla dzieci, dyktanda, rebusy, sprawdziany.

Nauczyciele Szkoły korzystali też z wielu innych materiałów cyfrowych, programów komputerowych oraz aplikacji. Niektóre strony polecane przez akademię NASK były jeszcze przed podłączeniem OSE wykorzystywane przez nauczycieli, np. www.wolnelektury.pl, <http://scholaris.pl>. Korzystanie z materiałów cyfrowych odnotowano na wszystkich przedmiotach nauczanych w Szkole".

(akta kontroli str.165-182)

9. Do chwili podłączenia Szkoły do łącza internetowego OSE szkoła korzystała z usług komercyjnego dostawy Internetu w opcji do 20 Mb, za którą miesięczna opłata wynosiła 29,24 zł. Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Szkoły, nie zdecydowała się ona wypowiedzieć tej umowy bezpośrednio po podłączeniu OSE (2 stycznia 2019 r.), ponieważ obawiała się, że nowe podłączenie

światłowodowe może się okazać niestabilne, a Szkoła wymaga stałego łącza z Internetem ze względu na dziennik elektroniczny Librus. Internet dostawcy komercyjnego stanowił zabezpieczenie na wypadek awarii sieci OSE przez kilka pierwszych miesięcy funkcjonowania OSE. Jak stwierdziła Dyrektor Szkoły w wyjaśnieniu, problemy przy braku Internetu miałyby dla szkoły większe znaczenie aniżeli koszty alternatywnego Internetu przez kilka miesięcy. Umowę z dostawcą komercyjnym na dostawę Internetu Szkoła wypowiedziała w dniu 24 maja 2019 r. ze skutkiem rozwiązującym na koniec czerwca 2019 r.

(akta kontroli str.183-195)

10. W okresie od 1 stycznia 2016 r do 1 czerwca 2019 r. nauczyciele Szkoły uczestniczyli w 25 szkoleniach TIK. Średnio na jednego czynnego nauczyciela przypadło w tym okresie 58 godzin szkoleń dotyczących TIK. Każdy z 33 czynnych nauczycieli zatrudnionych w Szkole³ uczestniczył co najmniej w jednym szkoleniu w wymiarze minimum 40 godzin, które dotyczyły zagadnień związanych z obszarem „TIK w edukacji” (np. tablic interaktywnych, interaktywnych ekranów dotykowych, pracy w chmurze, tworzenia prezentacji multimedialnych, platformy e-learningowej).

(akta kontroli str.195-199)

11. Pracownicy Szkoły nie otrzymali od Operatora OSE instruktarzu ani szkolenia w zakresie bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowej. Szkoła wiedzę na temat sieci OSE pozyskuje bezpośrednio ze strony www.ose.gov.pl.

(akta kontroli str.133-136)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwagi ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, dnia 19 czerwca 2019 r.

Kontroler
Andrzej Zyśk
Doradca prawny

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.

Piotr Wanic
Wicedyrektor

³ Stan zatrudnienia na 1 czerwca 2019 r.